

Nr 289.

Av herr Jansson i Aspeboda m. fl., om *ändrade lagbestämmelser rörande arbetstagarbegreppet.*

I anledning av motion nr 206 i andra kammaren till 1950 års riksdag upptogs till behandling bl. a. arbetstagarbegreppet i 1945 års semesterlag. I motionen hemställdes, att arbetstagarbegreppet skulle definieras i lagen så, att skogskörare enligt lag skulle komma i åtnjutande av semesterförmåner. Även i motsvarande lagar, där arbetstagarbegreppet är av betydelse, begärdes sådana ändringar att arbetstagarbegreppet skulle klarare definieras. Berörda lagar förutom semesterlagen torde i huvudsak vara lagen om försäkring för olycksfall i arbete, arbetarskyddslagen, skogshärbärgeslagen, lagen om förenings- och förhandlingsrätt samt lagen om arbetstidens begränsning.

Andra lagutskottets utlåtande över motionen utvisar med bestämdhet, att stora olägenheter vid lagarnas tillämpning för närvarande äro för handen på grund av svårigheter att klart skilja mellan »självständig företagare» och »arbetstagar».

Arbetstagarbegreppet har även tidigare vid flera tillfällen behandlats av riksdagen, varvid remissinstanserna allmänt varit eniga om betydelsen av att detta begrepp klarlades på ett bättre sätt än som skett i berörda lagar. Flera instanser ha understrukit de olägenheter som följa vid lagarnas tillämpning på grund av att arbetstagarbegreppets innebörd icke klart utformats. I de flesta yttranden har man förmodat att genom rättspraxis så småningom skall erhållas stadga på vad som menas med arbetstagar. Olägenheterna med ett sådant förfaringssätt äro emellertid stora, enär man på detta sätt kan erhålla en definition av arbetsbegreppet, som i de särskilda lagarna blir olikartat.

Vid fjolårets riksdag uttalade andra lagutskottet att det liksom tidigare var av den uppfattningen, att starka skäl talade för att en skogskörare, på vilken ramavtalet ägde tillämpning eller som eljest utförde sitt arbete under liknande villkor, borde betraktas såsom arbetstagar i fråga om rätt till semester. Alltför vittgående slutsatser borde icke dragas av det av högsta domstolen i december 1949 avgjorda målet.

Det har emellertid visat sig att parterna på detta område i stor utsträckning betraktat rättsfallet såsom prejudicerande. Även i de fall, då de av utskottet åberopade skälen för rätt till semester kunnat klart påvisas, har

sålunda rätten vägrats under åberopande av rättsfallet. Det må särskilt framhållas, att de avtalsslutande parterna med anledning av rättsfallet funnit det nödvändigt att direkt i kollektivavtalet reglera rätten till semester eller semesterersättning. Tidigare har man ansett sig kunna nöja sig med en allmän hänvisning till semesterlagen. Även utanför det område, som regleras av kollektivavtal, har en omsvängning kunnat förmärkas i bedömningen av rätten till semester och därmed av arbetstagarbegreppet över huvud. Då detta synes stå i direkt strid mot vad utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtandet uttalat, anse vi det nödvändigt, att ett otvetydigt klarläggande av arbetstagarbegreppet kommer till stånd.

Med hänsyn till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära förslag till ändringar i samtliga lagar, där arbetstagarbegreppet har avgörande betydelse för lagens tillämpning, och särskilt beträffande 1945 års semesterlagstiftning.

Stockholm den 24 januari 1951.

Rob. L. Jansson
i Aspeboda.

Gustaf Svensson
i Vä.

Sven J. Vigelsbo.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Gustaf Hellbacken.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Hj. Ahman.

Ivar Jansson,
Kalix.

J. H. Johansson
i Norrfors.

Magnus Nilsson.

E. Pettersson,
Ersbacken.

And. Stjärne.
